

แบบแผนการชีวิตปัญหาสุขภาพ และความต้องการพึ่งพาของผู้สูงอายุตอนปลาย

ผู้เขียน นางสาวอรนุช ธรรมสอน

สาขาวิชา การพยาบาลผู้ใหญ่

ปีการศึกษา 2544

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาสุขภาพกับแบบแผนชีวิตและความต้องการพึ่งพา และความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับแผนชีวิต ปัญหาสุขภาพ และความต้องการพึ่งพาของผู้สูงอายุตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุตอนปลาย ซึ่งมีอายุ 75 ปีขึ้นไป จำนวน 310 คน ซึ่งได้รับการคัดเลือกโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามปัญหาสุขภาพ แบบสอบถามแบบแผนชีวิต และแบบสอบถามความต้องการพึ่งพา ซึ่งประกอบด้วยแบบความวัดความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันพื้นฐานแบบวัดความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันพื้นฐานแบบวัดความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันนอกบ้าน และแบบสอบถามความต้องการพึ่งพาด้านจิตสังคม และเศรษฐกิจผลการวิจัย พบว่า

1. ปัญหาสุขภาพความสัมพันธ์ทางลบกับแบบแผนชีวิต ($r = -0.44, p < .01$) และความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันนอกบ้าน ($r = -0.18, p < .01$) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันพื้นฐานและความต้องการพึ่งพาด้านจิตสังคม และเศรษฐกิจ

2. การวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับแบบแผนชีวิต ปัญหาสุขภาพและความต้องการพึ่งพา กำหนดระดับความมีนัยสำคัญที่ .05 พบว่า

2.1 รายได้และอายุมีความสัมพันธ์กับแบบแผนชีวิต โดยรายได้มากกว่า 1,000 บาท ต่อเดือน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแผนชีวิตส่วนอายุมากมีความสัมพันธ์ทางลบกับแบบแผนชีวิต โดยรายได้และอายุอธิบายความแปรปรวนของแบบแผนชีวิตได้ร้อยละ 11 และ 5 ตามลำดับ

2.2 รายได้ การศึกษา และสถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับปัญหาสุขภาพ โดยรายได้มากกว่า 1,000 บาทต่อเดือน การศึกษาได้เรียนหนังสือ และสถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาสุขภาพ โดยรายได้ การศึกษาและสถานภาพสมรส อธิบายความแปรปรวนของปัญหาสุขภาพ ได้ร้อยละ 9, 6 และ 2 ตามลำดับ

2.3 อายุ เป็นเพียงปัจจัยเดียวที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันพื้นฐาน โดยมีความสัมพันธ์ทางลบ และอธิบายความแปรปรวนได้เพียงร้อยละ 3

2.4 อายุ เพศ และภาวะการมีโรคประจำตัว มีความสัมพันธ์กับความสามารถใน

การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันนอกบ้าน โดยอายุมากมีความสัมพันธ์ทางลบ ส่วนเพศชาย และการไม่มีโรคประจำตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันนอกบ้าน โดยอายุ เพศและภาวะการมีโรคประจำตัวอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 21, 1 และ1 ตามลำดับ

2.5 ภาวะการมีโรคประจำตัวและรายได้ มีความสัมพันธ์กับความต้องการพึ่งพาด้านจิตสังคม และเศรษฐกิจ โดยมีการโรคประจำตัวและรายได้น้อยกว่า 1,000 บาทต่อเดือน มีความสัมพันธ์ทางลบกับความต้องการพึ่งพาด้านจิตสังคมและเศรษฐกิจ โดยภาวะการมีโรคประจำตัวและรายได้ อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 3 และ 2 ตามลำดับ